

Houzan Mahmoud: «A l'Orient Mitjà les dones feministes som considerades un autèntic perill»

L'activista kurda, Houzan Mahmoud, protagonista de la conferència 'Les lluites socials feministes i proletàries a l'Orient Mitjà' al Casal Boira Baixa de Manlleu | «La religió fa que les persones siguin molt vulnerables i visquin extremadament aterrades respecte a la resta de mons»

Houzan Mahmoud en un moment de la xerrada «Antiimperialisme i qüestió kurda. Les lluites socials feministes i proletàries a l'Orient Mitjà», al Casal Boira Baixa de Manlleu | Clàudia Dinarès

Houzan Mahmoud (<http://houzanmahmoud.blogspot.com.es/>) va néixer al Kurdistan iraquiana l'any 1973. La lluita per la igualtat de gènere, l'alliberament dels pobles i la defensa de la classe treballadora que des de jove va marcar el seu camí, fa vint anys, la va allunyar de l'Orient Mitjà. Des de llavors s'ha centrat a tirar endavant, sempre fidel als seus ideals. L'any 2003 va encapçalat els parlaments de la manifestació pro pau que va convocar-se al cor de Londres, on viu actualment al costat de la seva família. La seva trajectòria també ha tingut lloc per a l'escriptura, la política, la cultura i l'art. De parlar afable, ens trobem al Casal Boira Baixa (<http://www.boirabaixa.cat/>) de Manlleu una hora abans que Mahmoud sigui la protagonista de la xerrada 'Les lluites socials feministes i proletàries a l'Orient Mitjà'. I per poder-me endinsar en la seva història, començo pel principi.

Per què va marxar del seu país?

Vaig néixer sota la dictadura de Saddam. En aquell moment la meva família estava involucrada en la lluita armada contra el règim baasista i com pots imaginar, la meva infància va ser un malson. Vaig néixer i créixer sent testimoni d'una tragèdia. Tot va ser molt difícil fins que l'any 1991 va produir-se l'aixecament kurd i la diàspora que va provocar la fugida de tots nosaltres. En aquell moment jo estava casada i l'any 96 vaig començar una nova vida a Londres.

Houzan Mahmoud, al Casal Boira Baixa de Manlleu, amb Steve Cedar, traductor, i Jordi Gámez, representant de la COS Osona-Ripollès Foto: Clàudia Dinarès

Una bona part de la seva vida la dedica a escriure. És aquesta branca una oportunitat per expressar el que sent al món?

Escriure, per mi, és una forma d'expressar les meves idees. Una manera de donar a conèixer la nostra lluita. És un canal que ens dóna veu. Quan escric, ho faig influenciada de moltes escriptores feministes d'Europa i en gran part, de novel·listes britàniques que m'inspiren. Una d'elles és Virginia Woolf.

Ha participat a diferents organitzacions feministes. Quines experiències li han proporcionat aquests moviments?

Sí. Ho he fet tant a Londres com al Kurdistan iraquià. Per mi és molt important mobilitzar a les dones i apoderar-les perquè siguin autònomes i independents perquè durant molts anys han estat

organitzades només dins de les organitzacions dels partits polítics. Des de llavors crec que les dones haurien de pensar, organitzar-se i mobilitzar-se per elles mateixes, a banda de la política.

Què implica ser una dona feminista a l'Orient Mitjà?

És molt difícil. A l'Orient Mitjà pots ser qualsevol cosa menys feminista. Et veuen com un perill perquè ser feminista allà és sinònim de no voler ser un objecte en mans de l'esfera política. Els grups polítics deixen entrar les dones, però les deixen escalar posicions fins a un cert punt. No et poden veure amb aires de lideratge, no confien en què una dona pugui decidir i expressar-se per ella mateixa. Per aquest motiu sóc feminista.

Un moment de la xerrada «Antiimperialisme i qüestió kurda. Les lluites socials feministes i proletàries a l'Orient Mitjà», de Houzan Mahmoud al Casal Boira Baixa de Marlleu Foto: Clàudia Dinarès

Aquesta injustícia vostè l'ha viscuda en primera persona?

Sí. Vaig ser membre del comitè central del Partit Comunista Obrer de l'Iraq. Aquest partit tenia un programa molt ampli sobre la igualtat. Defensava el dret de la dona, tot i que a la cúpula de la formació hi havia molt poques dones. L'any 2008 vaig proposar al partit a obrir les seves portes a les dones i em van tractar de feminista. Vist que per a ells, el programa que proposaven era l'adequat i en cap cas estaven disposats a afegir a dones a les seves files, vaig decidir dimitir. Al moment em vaig sentir molt millor, molt alliberada.

Què creu que hauria d'aprendre el feminisme occidental de l'activisme de les dones kurdes?

Parlar de dones kurdes és un terme molt generalista perquè no hi ha un sol tipus de feminisme. Un d'ells és el feminisme de Rojava, on les dones han estat capaces d'organitzar-se perquè el feminisme formi part de la lluita armada i la lluita contra Estat Islàmic. Una de les coses que hauria d'aprendre el feminisme occidental de la revolució de les dones de Rojava és que no es pot girar la cara davant la violència masclista. Sigui de forma organitzada o bé individual, la dona necessita autodefensa. Aquestes dones han aconseguit canviar la idea que el moviment d'alliberació nacional, sempre dominat pels homes. I han aconseguit que la Constitució estableixi que les dones tinguin un mínim del 40% de la representació política i siguin presents als més alts càrrecs de totes les organitzacions. Els drets de la dona són una part íntegra de la llei.

Un moment de la xerrada «Antiimperialisme i qüestió kurda. Les lluites socials feministes i proletàries a l'Orient Mitjà», de Houzan Mahmoud al Casal Boira Baixa de Marlleu Foto: Clàudia Dinarès

On queda la religió en una activista de l'Orient Mitjà?

La religió no té lloc en la meua vida. És un fet que va associat a la meua infància, quan vaig ser conscient que la religió fa que les persones siguin molt vulnerables i visquin extremadament aterrades respecte a la resta de mons. Per mi, el primer pas que ha de fer una dona activista i feminista és abandonar les creences religioses. I aquest és el motiu pel qual sóc atea. I ho dic obertament.

Això li deu haver portat més d'un problema.

Me n'ha portat molts. He arribat a rebre amenaces de mort, sobretot per part de grups islàmics del

Kurdistan, i de Londres també. Em passa sovint, però sobretot va passar-me l'any 2005 quan encapçalava una campanya contra la imposició de la llei del *sharia*. També em va passar més endavant, quan vaig publicar un article al *The Guardian* on parlava de la prohibició del vel. Els islamistes van embogir literalment.

Vostè sempre s'ha referit sobre la llei del *sharia* com a una eina d'opressió important contra la dona.

No només és un insult per a la dona, sinó també per a l'home. Perquè és cert que dóna als homes algun tipus de privilegi, però són falsos. Per exemple, en l'islam, quan una nena compleix els nou anys ja pot casar-se amb un home de qualsevol edat. I això és una legitimació de la pedofília. Per tant, des del meu punt de vista no és un privilegi, sinó un insult. Paral·lelament, què vol dir que un home pugui tenir quatre dones a la mateixa casa? On és la humanitat? Per mi, la llei del *sharia* és molt dolenta pels dos, però majoritàriament per les dones.

Els darrers anys, el món ha trontollat per Estat Islàmic. Com creu que s'ha d'abordar?

Pel meu passat sé bé com funcionen els grups islàmics i fa molt temps que estic avisant al govern britànic sobre què signifiquen. Són un grup minoritari, però que saben com fer molt soroll. Són violents, criminals, agressius i actuen per anunciar la seva presència. Els grups d'extrema dreta europeus utilitzen Estat Islàmic per generar islamofòbia entre els immigrants i refugiats. I no som conscients de la gran quantitat de persones musulmanes que ni tenen ni volen tenir res a veure amb aquests grups. Penso que aquesta qüestió s'ha d'abordar per la via educativa, des de l'arrel. Malgrat que lamentablement, en alguns casos aquesta via és precisament la nostra gran enemiga.

El mes vinent el Kurdistan iraquiana celebrarà un referèndum per la independència. Quin és l'ambient que s'hi respira?

Actualment el Kurdistan està en guerra contra Estat Islàmic. I la relació amb Bagdad mai ha estat bona i la lluita per la independència no és una cosa nova malgrat que durant els darrers 25 anys hem tingut governs semiautònoms. Governos dominats per la corrupció i líders molt qüestionables. És un país ric en petroli però el govern ho vol privatitzar tot, i això fa que la vida dels que hi viuen no sigui fàcil. I ara, el president Barzani -presidència del qual va finalitzar fa dos anys- segueix al govern i ara vol fer el referèndum el 25 de setembre. I això ha dividit molt l'opinió de la gent fins a tal punt que fins i tot els pro independència no ho veuen clar perquè no els genera confiança. La realitat del país respecte al referèndum és bàsicament de desconfiança total respecte qualsevol tipus de política, i en aquest escenari és molt complex mobilitzar a la societat.

I en aquest entramat, quin paper hi té la classe obrera?

Al Kurdistan no hi ha classe treballadora definida, i aquest és un dels principals problemes del país. Som una societat de petroli. No hi ha un govern independent, no som part de cap govern real. I els treballadors kurds no estan organitzats en sindicats, no tenen horaris establerts.... és molt precari. I l'esquerra és molt dèbil. Aquest descontrol és un dels motius que em va empènyer a marxar.

Hi torna sovint?

Sí, vaig ser-hi a mitjans de juny. Puc tornar-hi sempre, però quan hi vaig no surto mai sola i amb molta cautela i tanta protecció com puc. Allà també hi tinc molt suport de persones que pensen com jo. Malgrat tot, ara sóc resident britànica i això a vegades penso que em dona una mica de protecció.

El seu futur, per tant, el situa a Londres.

Sóc nòmada. Sóc una refugiada i sé que d'aquí a uns anys puc viure a qualsevol lloc del món. El factor que ara em manté a Londres és que la meva filla és nascuda a la Gran Bretanya. Però l'experiència m'ha ensenyat que els països, les fronteres i les banderes no han de ser enteses com a barreres. Qui sap.